

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۵/۰۲/۱۷

جورج فوستر
ترجمه: رحمت آریا

د جورج فوستر یون لیک: له بنگاله تر لندن سفر

دوهم ټوک

(۲۱)

د کشمیر د حکومت په اړه د بحث په برخه کې ما دې ټکي ته نغوته ونه کړه چې حکومت له دې مخکې سوداګرو ته پاملرنه نه کوله، هغه سوداګر چې دغه ولایت ته ثروت راوړي درناوی یې کېږي او لطف ورباندې کېږي. هغه چلنجونه یا خنډونه چې زما د تگ مخه یې ونیوله اهمیت یې وموند او ماته یې تشویش وزېږاوه. زه د یوه دمدمي مزاجه تیرغمال یا مستبد تر کنترول لاندې وم او ظاهراً کیدای سواي راته وژونکي اوسي نو د وروستیو پېښو له کبله مې شخصاً نه سواي کولی محکمې ته مراجعه وکړم. د خپلې نومېدې د پټولو په هڅه کې مې له هماغه جیورجیایي یا ګرجي سړي څخه چې مخکې مې یاد کړ او پرته له دې چې د خپلو مخکنیو ماتو جزئیات ورسره شریک کړم و غوښتل چې زما د وتلو لړۍ چټکه کړي. متوجه سوم چې ډیریو اداري کارونو د دیوان پاملرنې ته اړتیا درلوده خو له ما سره د هغه دوستي ددې خنډ سوه چې نور ورته مزاحمت رامنځته کړم. کار په آسانه او شوق سر ته ورسېد او له پینځلس ورځني حضور او لږو بډو پای ته ورسېد. په دې پسي مې له یوه پېښوري څخه چې د بېرته تگ تکل یې درلود یو آس کرایه کړ او هم یې یو پارسي ژبی هلک زما د مرستې لپاره راووست او د جون د میاشتې په یوولسمې نېټې مې له خپل ډاډمن جورجیایي یا ګرجي دوست سره یو ځای له کشمیر څخه سفر پیل کړ.

د جیلیم سیند د ښار په لس مایلی کې موقعیت لري چې د ځمکې په لوی غوچ ځای کې د اتو مایلو په محیط د اوبو د یوې لویې ټوټې په بڼه جوړ سوی دی، دغه محیط ته په کشمیري ژبې کې «وولر Wuller» وايي. دا سیند سویلي نرم بهیر لري او د ځمکې د سطحې په لوړیدلو سره تدریجاً نری کېږي.

ددولسمې نېټې په سهار سومپري Sompre ته ورسېدو، واټن یې ۹ کاسه دی (کاس د واټن لپاره هندي واحد دی چې یو کاس درې کیلومتره دی چې په دې حساب ۲۷ کیلومتره کېږي - ژ)؛ سومپره د جیلیم د سیند په ختیځه غاړه کې واقع او له گڼه گوني ډک ښار دی. هلته مې خپل پاسپورت وسپاره او بل پاسپورت راکړل سو. درې ساعته مو دمه وکړه؛ دا دمه عمدتاً د سپریدلو د وسایلو او تجهیزاتو لکه د آس واگه، رکاټونو او ټانگ په ترمیم ولگېده. ورپسې زه د آس له څښتن محب الله او د پارسي ژبي هلک له پلار حسین سره د مارکور Makore په نوم د یوه کوچني کلي پر لور چې لس کاسه یې واټن درلود و خوځېدلو. محب الله یو ښه سفري پلو travelling Plillaw چمتو کړ، هغه د غوښو هډوکي

د پاڼو شمېره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

ایستلي ول او زه په دې وياړ چې د کشمیر حاکم مې غولولی دئ په خوشحاله زره همدې ځای ته نېردي جومات ته لارم او هلته بیده سوم.

په دیارلسمې نېټې د څلورو کاسو په واټن هورې دانې Houree Dana ته ورسېدو چې د ولایت د سرحد په درې مایلی کې یو کوچنی کلی دئ. شپه سره وه له دې کبله ما خپلو د خوب پر جامو باندې خپل بالاپوش وچاوه، په دغه بالاپوش کې مې خپل پاسپورت ایښوده. زه تازه د ویښېدلو په حال کې وم چې یو غل راغی او زما بالاپوش یې کش کړ او له بالاپوش سره یو ځای وتښتېد. که زما بالاپوش له سره/ سرخ رنگ پرته بل هر رنگ درلودای فکر نه کوم چې د غله به ورته پام اوښتی وای. زما غرور په ډیر یو ځایونو کې ما ته د سرخوړیو د زېږېدلو لامل سوی دئ، همدغه غرور هڅولی وم چې د روښانه رنگ دا بالاپوش چې اغلب د خلکو پام ورته اوښت واخلم. ما په سرحد کې د تگ راتگ مسؤل افسر ته د خپل پاسپورت د سرقت او ورک کېدلو خبر ورکړ چې محب الله دا خبره تأیید کړه. ما وویل چې زه یو سیدیم او ټول پوهېږي چې سیدان هېڅکله درواغ نه وایي؛ حسین هم ددې موضوع د حقیقت د تأیید لپاره ان د خپل پلار په ږیره سوگند وخور. دا افسر چې یو کشمیری وو زموږ د داستان په اوریدلو داسې جدي سو ته به وایي چې ددې داستان یوه خبره هم نه مني او ویې ویل چې باید د بل پاسپورت مراحل طی کړم. زه پوه سوم چې زموږ هېڅ خبرې په دغه هوبنیار ساتونکي اغیز نه دئ کړی (که یې کړی وای نو ما به تعجب کړی وای). د هغه د روغ نیتي یا حسن نیت د پارولو لپاره یې څو روپی [1] په پټه دغه افسر ته ورکړی. د روپیو په لیدلو په څېره کې یې یو ناڅاپه بدلون راغی او کله چې د موافقت موسکا یې پر شونډو وغورږېده ما هم خپل مزل ته دوام ورکړ. زموږ ډلې لا درې سوه یارډه واټن نه وو وهلی چې څلور تنه په مور پسي په چټکۍ راغلي او چيغې وهي چې ودرېږو. په مجردې چې راورسېدل زه یې ونیولم او ادعا یې وکړه چې زه حکومت ته یو جنایت کاریم او دوی ته دستور ورکړل سوی چې ما بېرته ښار ته بوځي؛ ما ونه سواي کولی چې ځان ددوی له منگولو څخه خلاص کړم ترڅو چې له هماغه استدلال څخه مې چې مخکې مې په دروازه کې کارولی وو کار واخلم خو دا ځل په ډېر قوت سره. حسین چې پاسپورت یې لیدلی وو او د سرقت شاهد وو د ډیرو روپیو د ورکړې له کبله یې ټکان وخور او ما ته یې د بې ځایه اسراف په خاطر د احمق خطاب وکړ؛ خو حسین نه پوهېده ولې زه په عام محضر کې له پلټنو څخه بېزاره وم.

په څوارلسمې نېټې دوماه Doumbah ته ورسېدم چې پینځلس کاسه واټن لري؛ دا د مظفر آباد په مشر پورې اړوند یو کوچنی کلی دئ. په سیمه کې د کشمیر سرحد په یوه گن ځنگل او ټیټو ونو پای مومي. په مخامخ لور کې یې د غرونو یوه لړۍ ده چې له شمال څخه د سویل پر لور غځېدلې ده او یو شمیر څوکي یې اوسمهال په واورو پټي دي، دا یوه ژوره سیمه ده چې ورڅخه تېر سوم. د مظفر آباد د ولسوالۍ خلک چې د بومباس Bombaus په نوم پېژندل کېږي مسلمانان او په قوم افغانان دي او له کشمیریانو سره چې د اوسني والي پلار ددوي سیمي وړانې کړلې دښمني لري. [2]

¹ - د کشمیر اوسنی پولي واحد روپی ده چې د روهیلکنډ په مُراد آباد کې ضرب کېږي او په روهیلکنډ کې یې ارزښت لور دئ. د سپینو زرو د ټیټ کیفیت له کبله کشمیری روپیو ته د پام وړ تخفیف ورکول کېږي، ددې ترڅنگ ددې سیمې نور پولي واحدونه هم سته لکه مسي مسکوکات چې د نیم پيني ارزښت لري او کوچنی د سیند مرغلرې دي. - لیکوال

² -The inhabitants of the Muzufferabad districts, denominated Bombaus, are Mahometans of the Afghan tribe and inimical to the Kashmirians, who, under the father of the present governor, had laid their territory waste. {Volume II page 39, PDF format both volumes combined page 382 }

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

د بل کېدونکي برید گنگوسي خپري وي او په دې موده کې چې زه په بشپړ ډول تر نظر لاندې وم د محب الله مدیریت له مور سره کوچنی مالي مرسته وکړه او مور ته یې اجازه راکړه چې خپل کار پرته له کومې ستونزې پر مخ یوسو. ددې ځای د سیمې څیره د دائمي غرونو یو منظر بڼې چې څنگ ته یې د کرنیزو ځمکو ټوټې او کوچني کلي دي او هر کلی درې یا څلور کوټی یا کلیوال کورونه لري.

په پینځلسمې نېټې دولس کاسه لېري نوسيري Nousere ته ورسېدم، د لارې یوه برخه په ستوغ ډبرین غره کې تیره سوي چې په مورونو ډکه او تاويزي. د همدې غره په لمن کې یو سیند بهیري چې دلته د مظفر آباد [3] په نوم پېژندل کېږي او ډېر چټک بهیري، په سیند کې منفرده لوبې ډبرې پرتې دي چې د اوبو د توند بهیر مخه ډب کوي او کله چې اوبه په دغو ډبرو ولگېږي نو د تندر په شان لور غږ ورڅخه پورته سي.

په شپاړلسمې نېټې شپږ کاسه لېري پانچ گرام Paunch Graum ته ورسېدو، پر دې لارې سفر ان تر پرون لارې هم سخت وو. په ځینو ځایونو کې غر دومره ستوغ دی چې د لارې په اوږدو کې یې ستنې ایښي دي چې پر ډبرینو تختو باندې د پلویو کسانو لپاره د تگ راتگ لاره جوړه سي؛ آسونه پر نورو لارو ځي. دغه لاره په دې وروستیو کې د یوه مسلمان قلندر د خیریه مرستو په مټ جوړه سوي او همدا رنگه یې د مسافرانو د استراحت لپاره د غره په ډډه کې په یوه گوت کې یوه کوچنی کوټی هم جوړه کړي ده. دا د دغو ډول کسانو د عمومي خدماتو یو له نوادرو څخه ده چې زه یې پېژنم. ددغو معلوماتو شریک کول زه خپله وجداني دنده گڼم ځکه په ځلونو ځلونو داسې پېښې سوي چې دا ډول کسان په ناعادلانه ډول تر نیوکو لاندې راسي.

په اولسمې نېټې لس کاسه لېري په مظفر آباد کې وم دا ښار د کښن گنگا [4] د سیند په ختیځې ضلعي کې واقع دی، دا یو کوچنی ښار دی خو ډېر خلک په کې استوگن دي د سلطان محمود په نامه د یوه رئیس استوگنځی دی. کله چې دده ډبر ځمکې د کورني له نورو کشرانو سره وویشل سوي نو ده دا ښار یې له یوې سیمې سره چې په کال کې یو لک روپی عاید لري د خپل ځان د شخصي لگښتونو لپاره وساته.

د اتلسمې نېټې په سهار له سیند اووینتم او د شال له یوې قافلي Shaul Kafilah سره چې د پېښور پر لور روانه وه یو ځای سوم. له هغه مسافر وروني قایق څخه چې دلته استفاده کېږي اغلب وختونه د سیند د چټک بهیر او د سیند د ډبرینو غاړو له کبله وران کېږي. زه په دغسې شرایطو کې په دې بریالی سوم چې له یوه طنابي پله څخه چې حدوداً ۱۰۰ یارده اوږدوالی لري له سیند څخه تېر سوم خو ډېر سخت کار وو. یو ډېر ټینگ طناب د سیند په دواړو غاړو کې په لرگینو ستنو پورې تړل سوی دی او د جغ / یوغ په شان څو قطعي تړابنل سوي لرگي ورپورې تړل سوي دي، ددغو جغ په شان لرگيو منگولي په عمودي ډول راوتلي دي؛ د جغونو طرفین د کوچنیو طنابونو په وسیله ټینگ تړل سوي چې

³ - ددغه سیند صحیح نوم کښن گنگا دی- لیکوال

⁴ - د کښن گنگا سیند دلته په کین لاس کې بهیري او بهیر یې له سویل مخ پر لویدیځ دی؛ ما ته وویل سول چې دا سیند د پنجاب په سر کې د غرونو په منځ کې جیلم ته ورغړي. ما گڼ شمیر کسان ولیدل چې د سپیانو او پسونو پوستکي یې پرسولي ول او په دغو باندې له سیند څخه پورې غاړه اوښتل، دا پوستکي په سیند کې مرسته کوي چې خپل سرونه او سینه له اوبو دباندي ونيسي او پټي یې خوځېږي. - لیکوال

مسافرينو ته دا توان ورکوي چې ځان ورپورې ټينگ ونيسي. د کشمير له سرحد څخه تر مظفر آباد پورې لاره مخ پر سویل لويديځ تللي او د غرنیو سيمو او ستوغو درو له منځه تېرېږي. په اتلسمې نېټې مې په یوه جومات کې دمه وکړه چې د کشن گنگا په لويديځ اړخ کې وو. په نولسمې نېټې زموږ قافله له سیند څخه د یوه کاس په واټن په وچې کې پر مخ لاړ. د ورځې تودوخې او زما ناروغۍ دواړو زما انرژي دومره لږ کړې وه چې په سختۍ سره مې څو گامه له شديدي ستړیا او له درد پرته نه سواي اخیستی. خو زما کوچنۍ اړتیاوې په آرامۍ د محب الله له خوا راته چمتو کېدلې او بڼه خوراک یې راته چمتو کاوه او زما چلم یې له ځان سره لېږداوه.

په شلمې نېټې د دريو کاسو په واټن د «نھا» Nnah په ختیځې ضلعې کې د «دني» Dune «کوچني کلي ته چې د یوه نري سیند پر غاړه ودان دئ ورسېدو، دا سیند کشن گنگا Kishen Gunga ته لوېږي. قافله همدلته تر هغو پاتې سوه چې د کلي اوسېدونکو پل جوړ کړ، دا پل له دوه وو لویو لرگیو جوړ وو، د لرگیو تر منځ واټن درې فوټه وو او په منځ کې یې د لرگیو تختې په طنابونو تړل سوې وې. ددې کار تر سره کول ډېر ستومانه کوونکی وو خو د کار لړۍ د سلطان محمود په وسیلې چټکه سوه، سره له دې چې هغه زور سړی وو خو له خپله ځانه یې ډېره انرژي او صبر بنسکاره کړ. د پله لپاره مواد په اوبو کې د لامبلو په وسیلې له لیرې ځایه راوړل کېدل خو د اوبو د بهیر په دلیل له مناسب ځایه تیر سول. مور اړ سو چې د لرگیو لپاره په «دني» Dunaa کې تر اته ویشتمې نېټې پاتې سو. ورپسې مو درې کاسه واټن مزل وکړ او په یوې متروکې درې کې مو دمه ونيوله.

نور بیا

په نهه ویشتمې نېټې د لسو کاسو په واټن د یوه ...

[قدرمنو لوستونکو! د بناعلي رحمت آریا د آرشیف: لینک](#)

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ